

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.53

2014.gada 9.oktobrī

(Prot.Nr.51., 4.§.)

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.2635/13/03.01./4

Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punkta pārkāpumu SIA „ELECTROLUX LATVIA LTD”, SIA „MK TRADE”, ārvalstu komersanta filiāles „Gaborona Limited Latvijas filiāle” un SIA „ETG” darbībās

Sūdzības izklāsts

Konkurences padome (turpmāk – KP) 10.12.2012. saņēma SIA „Veiksme un K”, (turpmāk – VK) iesniegumu, kurā norādīts uz iespējamiem Konkurences likuma (turpmāk – KL) un Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk – LESD) pārkāpumiem SIA „ELECTROLUX LATVIA LTD”, SIA „MK TRADE”, ārvalstu komersanta filiāles „Gaborona Limited Latvijas filiāle” un SIA „ETG” darbībās (turpmāk – Iesniegums).

Iesniegumā minēts, ka VK ir ierobežojumi iepirkt precis no izplatītāja SIA „ELECTROLUX LATVIA LTD” (turpmāk – ELL) Latvijā¹. Tāpat VK klientiem (patērētājiem) pastāv ierobežojumi saņemt garantijas remontu precēm ar *ELECTROLUX*, *AEG*, *Zanussi* (turpmāk – *ELECTROLUX*) preču zīmi, kuras nopirkas VK veikalos². Tā kā VK nezināmu iemeslu dēļ nevar iepirkt preces tieši no ELL, VK iepērk preces, piemēram, no vairumtirgotājiem, kuri darbojas zem *RD Electronics* vai *Elkor* preču zīmes. Minētie uzņēmumi nodarbojas ar vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību, tādējādi tie ir ne tikai piegādātāji VK, bet arī konkurenti mazumtirdzniecības līmenī. VK norāda, ka minēto konkurentu piedāvātās preču cenas ne vienmēr ir konkurētspējīgas, tādējādi vienīgā konkurētspējīgā alternatīva mazumtirgotājiem Latvijā bieži vien ir iepirkt preces paralēlā importa ceļā. Ievērojot minēto, VK uz Iesnieguma iesniegšanas brīdi faktiski bija atteikusies no *ELECTROLUX* tehnikas tirdzniecības savos veikalos. Neskatoties uz regulāriem un atkārtotiem VK mēģinājumiem iegādāties preces vairumā tieši no ELL, VK bija saņēmusi atteikumus, tos nepamatojot vai pamatojot ļoti izvairīgi. Tā vietā VK periodiski esot norādīts, ka tā savulaik pārāk daudz preču ir importējusi no Polijas. Vienlaikus iesniegumā norādīts uz

¹ VK 10.12.2012. iesniegums, 1.sējuma 1.-2.lp.; KP 22.01.2013. sarunu protokols, 1.sējums, 28.lp.

² VK 05.12.2012. paskaidrojums, 1.sējums 19.lp.

VK preču pircējiem/gala patērētājiem pastāvošo ierobežojumu saņemt ražotāja apmaksāto *ELECTROLUX* preču garantijas remonta pakalpojumu.

Atbilstoši Iesniegumā norādītajam gadījumos, kad *ELECTROLUX* preces tiek iegādātas no ELL (oficiālais izplatīšanas kanāls), minēto preču oficiālais izplatītājs papildus preču iepakojumā ievietotajam garantijas talonam, kurš ir pieejams visās Eiropas Savienības (turpmāk – ES) valstīs, izsniedz speciāli Latvijas tirgum paredzētus garantijas talonus (Klienta kartes). Proti, ja pircējs iegādājas *ELECTROLUX* preci no mazumtirgotāja, kas ir iegādājies preces no oficiālā vairumtirgotāja Latvijā, tam papildus garantijas talonam, kas jau atrodas preces iepakojumā un ir identisks visām ES izplatītajām precēm, tiek piešķirta speciāla, tikai no Latvijas vairumtirgotājiem iepirktajām precēm piešķirta klienta karte (turpmāk – Klienta karte) ar jau iedrukātu individuālu preces numuru. Tādējādi, VK ieskatā, tiek panākts, ka pircējs (patērētājs) Latvijā var saņemt garantijas servisa pakalpojumus ražotāja norādītajos servisos, tikai uzrādot Klienta karti. Tas savukārt nozīmē, ka jebkurām precēm, kas nonākušas Latvijas tirgū paralēlā importa ceļā no citām ES dalībvalstīm, netiek nodrošināts garantijas remonts un gadījumā, ja tāds ir nepieciešams, minētie servisi to veic tikai par atsevišķu maksu.

Iespējamo pretlikumīgo darbību rezultātā, VK ieskatā, notiek paralēlā importa ierobežošana, kas ir vērtējama kā tirgus sadale KL 11.panta un LESD 101.panta izpratnē, kā arī notiek centieni izspiest VK no tirgus. Tāpat VK esot radušies papildu izdevumi, kas saistīti ar garantijas remonta veikšanu uz VK rēķina, ietekmējot konkurenci Latvijas elektropreču tirgū.

Lietas ierosināšana

Izvērtējot Iesniegumā minētos faktus un papildus iegūto informāciju, KP 15.02.2013., pamatojoties uz KL 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta pirmās daļas 1.punktu un 23.pantu, pieņēma lēmumu (Prot.Nr.9, 3.§) ierosināt lietu Nr.2635/13/03.01/4 „*Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punkta pārkāpumu SIA „ELECTROLUX LATVIA LTD”, SIA „MK TRADE”, ārvalstu komersanta filiāles „Gaborona Limited Latvijas filiāle” un SIA „ETG” darbībās*” (turpmāk – Lieta).

Lietas dalībnieki

SIA „ELECTROLUX LATVIA LTD” reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40003078817, juridiskā adrese: Kr.Barona iela 130 k-2, Rīga, LV-1012.

SIA „MK TRADE” reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40103299982, juridiskā adrese: Buļļu iela 51b, Rīga, LV-1067.

Ārvalstu komersanta filiāle „Gaborona Limited Latvijas filiāle” reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40103489191, juridiskā adrese: Buļļu iela 51b, Rīga, LV-1067.

SIA „ETG” reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40103145298, juridiskā adrese: Brīvības gatve 201, Rīga, LV-1039.

Izvērtējot Lietas izmeklēšanas ietvaros iegūto informāciju un pierādījumus, KP

konstatēja:

Iespējamā vienošanās starp ELL un izplatītājiem par *ELECTROLUX* preču pārdošanas atteikumu un iespējamā vienošanās, kas ierobežo piekļuvi ELL izveidotai garantijas remonta sistēmai Latvijā

KL 11.panta pirmā daļa nosaka: „*Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošās tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, tai skaitā vienošanās par: (..) 3) tirgus sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus vai citus nosacījumus, (..) 7) darbībām (bezdarbību), kuru dēļ cits tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana kādā konkrētajā tirgū*”. LESD 101.panta 1.punkts, līdzīgi kā KL 11.panta pirmā daļa, paredz: „*Turpmāk norādītais ir aizliegts kā nesaderīgs ar iekšējo tirgu: visi nolīgumi uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību lēmumi un saskaņotas darbības, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū, un jo īpaši darbības, ar kurām: (..) c) sadala tirgus vai piegādes avotus*”.

Saskaņā ar VK sniegto informāciju VK *ELECTROLUX* precī no ELL nevar iegādāties jau no 2009.gada.³ ELL 07.03.2013. paskaidroja: (*).⁴ Saskaņā ar ELL izpilddirektora sniegto informāciju kopš (*)⁵ .(*)⁶.

Ņemot vērā ELL Lietā sniegtos skaidrojumus, KP konstatē, ka uzņēmuma zīmola preču piegādes VK nosacījums ir saistīts ar komersanta uzticamību un maksātspēju. Šim nosacījumam nav sakara ar iespējamo vienošanos starp oficiālā izplatīšanas kanāla dalībniekiem ar mērķi apgrūtināt VK konkurējošo darbību. Sadarbības līguma nenoslēgšana pie apstākļa, ka VK kā SIA „Rota un K” ekonomiskā pēctece ir parādā ELL (uz ko tieši norāda arī ELL), nevar tikt uzskatīta par konkurences ierobežošanu. Ņemot vērā minēto, neizpildās aizliegtas vienošanās pastāvēšanas fakts par *ELECTROLUX* preču pārdošanas atteikumu starp augstāk minētajām komercsabiedrībām. Lietā nav konstatētas diskriminācijas pazīmes vai atšķirīga attieksme attiecībā pret VK.

KP veica iespējamās vienošanās izvērtēšanu par ELL izveidoto *ELECTROLUX* preču garantijas remonta sistēmu, ieviešot kontroles mehānismu (Klientu kartes), kurā, iespējams, iesaistīti *ELECTROLUX* preču lielākie vairumtirgotāji/mazumtirgotāji un pilnvarotie garantijas servisi Latvijā, lai ierobežotu citu likumiskā ceļā izplatītu (t.sk. Latvijā ievestu preču paralēlā importa ceļā) piekļuvi garantijas remonta tirgum.

ELL Lietā sniegusi informāciju, ka tā darbojas kā oficiālais *ELECTROLUX* preču izplatītājs Latvijā. Minēto apliecina ELL un Electrolux Home Products Corporation N.V 01.01.2006. noslēgtais izplatīšanas līgums, uz kura pamata ELL veic *ELECTROLUX* preču izplatīšanu Latvijā.

Klientu kartes ieviešanu apstiprināja ELL noslēgtie līgumi ar tirgotājiem un autorizētiem servisiem. Tāpat to apstiprināja Lietā iegūtā ELL e-pasta sarakste ar autorizētiem remonta servisiem un interneta veikaliem, kā arī e-pasta sarakste, kura notikusi starp atsevišķiem patērētājiem un ELL.

³ 22.01.2013. sarunu protokols ar VK 1.sējuma 28.lp.

⁴ 07.03.2013. sarunu protokols ar ELL finanšu kontrolieri 2.sējuma 133.-134.lp.

⁵ 07.03.2013. sarunu protokols ar ELL 2.sējuma 168.lp.

⁶ 07.03.2013. sarunu protokols ar ELL 2.sējuma 168.lp.

KP konstatē, ka izvērtējums pēc mērķa iespējamai vienošanai, kas ierobežo piekļuvi ELL izveidotai garantijas remonta sistēmai Latvijā, nav pietiekams, lai prezumētu automātisku negatīvu ietekmi uz konkurenci. Lietā nav konstatēts fakts, ka būtu tikusi ietekmēta kāda vairumtirgotāja/mazumtirgotāja, ja tas to vēlas, iespēja izplatīt arī *ELECTROLUX* paralēlā importa ceļā ievestas preces, kā arī paralēlo importētāju iespēja piekļūt ELL pilnvaroto servisu garantijas remonta tīklam, sedzot remonta izdevumus par saviem līdzekļiem.

KP neguva pārliecību, ka fakts, ka ražotājs un tālākie izplatītāji, izveidojot šādu izplatīšanas un garantijas apkalpošanas sistēmu Latvijā, izslēgtu paralēlo preču ieviešanu Latvijā no citām dalībvalstīm vai radītu acīmredzamas barjeras attiecīgā zīmola ietvaros. Attiecīgi Lietā netika konstatētas negatīvas sekas konkurencei starp *ELECTROLUX* zīmola preču izplatītājiem (t.sk. paralēlajiem).

Lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka paralēlie importētāji atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 33.panta otrajai daļai⁷ būtu veikuši nepieciešamos soļus, lai atgūtu radušos paralēli importēto preču remonta izdevumus no personas, no kuras prece tika iegādāta. Minētā norma Patērētāju tiesību aizsardzības likumā ir iestrādāta, balstoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 1999.gada 25.maija direktīvas 99/44/EK99/44/EK *par dažiem patēriņa preču tirdzniecības aspektiem un saistītajām garantijām* 4.pantā noteikto, kas paredz tiesības uz atlīdzinājumu.⁸

Izvērtējot visu Lietā iegūto informāciju, secināms, ka iegūtie pierādījumi neliecina par KL 11.panta pārkāpumu ELL, SIA „MK TRADE”, ārvalstu komersanta filiāles „Gaborona Limited Latvijas filiāle” un SIA „ETG” darbībās. Nav arī konstatējams pamats Konkurences padomes rīcībai, lai piemērotu Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punktu.

KP norāda, ka tirgus dalībniekiem jāņem vērā, ka preču izcelsmes pazīmju ieviešana, atkarībā no tā, vai tā ir ieviesta caur oficiālo pārstāvi valstī vai paralēlā importa ceļā, var veicināt un tikt izmantota kā kontroles mehānisms aizliegtai vienošanai starp „oficiālā tīkla” dalībniekiem. Preču izcelsmes uzskaitē pati par sevi nav aizliegta saskaņā ar KL 11.panta pirmo daļu, kamēr nepastāv vienošanās starp neatkarīgiem tirgus dalībniekiem, kuras mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 11.panta pirmo daļu, 27.² panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 4.punktu, Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punktu, Konkurences padome

nolēma:

izbeigt Lietas Nr.2635/13/03.01./4 „*Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta 1.punkta daļas pārkāpumu SIA „ELECTROLUX LATVIA LTD”, SIA „MK TRADE”, ārvalstu komersanta filiāles „Gaborona Limited Latvijas filiāle” un SIA „ETG” darbībās*” izpēti.

⁷ Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 33.panta otrā daļa: „pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam, kas atlīdzinājis patērētājam nodarītos zaudējumus vai atmaksājis par precī vai pakalpojumu samaksāto naudas summu, ir regresa prasījuma tiesības pret personu, no kuras iegādāta prece vai materiāli”

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31999L0044:LV:HTML>

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

S. Ābrama